

Referat fra dialogmøde i Viemose Egnshus 19. november 2024

Trivsel og udvikling i fremtidens Viemose

1. Velkomst og præsentation: Politisk deltagelse, LKO-bestyrelsen og bestyrelsen for Viemose egns hus.
2. Første debatoplæg og dialog: Aktiviteter i Viemose egns hus, og deres betydning for lokalsamfundet? v/ Jakob Christensen.
3. Andet debatoplæg og dialog: Hvilke udfordringer står et Viemose overfor, og hvilke ideer har borgerne til den lokale udvikling v/ Camilla Schmøde, sygeplejerske, mor til to børn og bosiddende i Viemose.
4. Tredje debatoplæg: Hvad kommer til at ske med Den Gule Stald i Kalvehave, hvor nogle af Viemose egns hus' aktiviteter formentligt skal flyttes ned? Oplæg og præsentation af projektskitse for ombygning og udvidelse af faciliteterne. v/ formand for Den Gule Stald, Thomas Finke

Ad 1. Velkomst og introduktion

Formanden for LKO, Helle Krogh Hansen, bød velkommen, redegjorde for formålet med aftenens temaer og præsenterede de fremmødte politikere: Karina Fromberg-Christensen (V) Næstformand for Kultur- og Fritidsudvalget og medlem af Økonomiudvalget; Torben Folke Månsson (M) medlem af økonomiudvalget; Søren Hansen (O) Medlem af Social- og Sundhedsudvalget, Uddannelses- og Beskæftigelsesudvalget og Børn og Ungeudvalget; Pia Viltoft Wamberg (C) Medlem af Kultur- og Fritidsudvalget (Tine Bagger Hansen (A) medlem af Kultur- og Fritidsudvalget og Social- og Sundhedsudvalget kom, da mødet var nær sin afslutning).

Herefter en kort præsentation af de fremmødte medlemmer fra egns husets bestyrelse: Gitte Valbo og Jakob Christensen samt medlemmer af LKO's bestyrelse: Flemming Tejmers, Thomas Finke, Dorthe Herløv, Elsebeth Christiansen, Bo Juul Pedersen og Anna Jørlund (medlem af begge bestyrelser)

Ad 2. Første debatoplæg og dialog: Aktiviteter i Viemose egns hus og deres betydning for lokalsamfundet? v/ Jakob Christensen

Jakob Christensen indledte med en kort præsentation af egns huset og husets aktiviteter. Det blev oplyst, at der i det forløbne år har været 276 aktiviteter, 39 private udlejninger og 11 større arrangementer. 25 foreninger er tilknyttet egns huset, som kan bruges af alle fra hele Vordingborg Kommune. Der er booket

helt frem til 2027 til bl.a. konfirmationer. Jakob gjorde desuden opmærksom på det hørings svar, der blev indsendt fra egnshuset, hvor man ikke havde oplevet sig hørt.

Flere deltagere i arrangementet supplerede Jakobs oplæg med oplysning om aktiviteter og henledte opmærksomheden på konkrete aktiviteter, som vil blive hjemløse, hvis egnshuset nedlægges.

I forlængelse af oplægget var der en længere debat med udgangspunkt i spørgsmålet om, hvorvidt beslutningen om at nedlægge Viemose egnshus rent faktisk er endelig. Mange af de fremmødte havde den opfattelse, at kommunens formulering fra mødet i økonomiudvalget i august viser, at beslutningen er truffet, men dette blev afvist af Torben Folke (M), der oplyste, at formuleringen handler om, at man skal undersøge mulighederne og derefter træffe beslutning vedrørende salg, hvilket viser, at der ikke er tale om en endelig beslutning. Denne tolkning blev understøttet af Karina (V) og Søren (O), men flere af deltagerne i mødet gav udtryk for, at de ikke var sikre på denne tolkning.

De fremmødte politikere oplyste, at ingen af dem havde stemt for lukning af egnshuset, og at de alle ønsker en bevarelse, men foreløbig er der flertal (17 medlemmer af kommunalbestyrelsen) for at lukke – eller i hvert tilfælde at undersøge mulighederne for at lukke egnshuset.

Flere deltagere argumenterede for egnshuset store betydning både for lokalsamfundet - fx i forhold til tilflytning - og for menneskers trivsel og dermed også økonomisk, da trivsel fungerer forebyggende fx i forhold til ældre mennesker. Her blev fremhævet mandegruppen – mænds fællesskaber -, der bruger huset, og som er en kommunal indsats. Det blev også påpeget, at hverken harmonikaorkesteret eller teateret kan være i Den Gule Stald, ligesom det blev påpeget, at alene antallet af arrangementer og arrangementernes størrelser gør det umuligt at flytte egnshusets aktiviteter ned i Den Gule Stald. I den forbindelse blev der talt om, at Den Gule Stald ikke har de nødvendige faciliteter som fx køkken.

En deltager blev gjort opmærksom på, at man i princippet kan låne kommunens andre lokaler gratis, fx lokaler på skoler, men denne mulighed er ikke hensigtsmæssig, dels fordi aktiviteter ofte er i dagtimerne, hvor der er undervisning, dels fordi skolen selv mangler plads.

Mødelederen, Helle Krogh Hansen, konstaterede, at de mange forskellige oplysninger om husets arrangementer, forudsætningerne for disse samt de mange oplysninger om arrangementernes betydning for mennesker i området, kunne tyde på, at facilitetsanalysen ikke har været tilstrækkelig detaljeret.

Torben Folke (M) understregede dog flere gange, at det vigtige er at overbevise nogle politikere fra det nuværende flertal i kommunalbestyrelsen om, at en lukning ikke er nødvendig. Det handler ikke om at dokumentere, hvor mange og hvilke aktiviteter, der foregår i egnshuset, men om at komme med løsninger, som kan sikre husets fremtid. Både Torben, Karina og Søren understregede, at det lokale engagement og lokalsamfundets aktive deltagelse i at skabe løsningsmuligheder er en absolut nødvendighed. Søren (O) understregede kraftigt, at den tolkning, at beslutningen om lukning er endelig, er det samme som at give op, og så har man tabt på forhånd.

Kommunens årlige driftstilskud er ikke voldsomt. Karina påpegede, at problematikken ligger i kommunens behov for at have færre kvadratmeter at skulle renovere og vedligeholde. Kommunen har et stort efterslæb med hensyn til vedligeholdelse. Denne information medførte en debat om nødvendig

vedligeholdelse og muligheder for at klare dette økonomisk. Flere deltagere omtalte det frivillige arbejde, der allerede er udført ift. vedligehold og understregede, at der er kommet nye kræfter til i egnshuset, så det burde være muligt at renovere og vedligeholde egnshuset for overkommelige midler. En deltager redegjorde for, at udfordringen ift. egnshuset primært er at få gravet en rand ved vejen, så vand ikke kommer ind i bygningen. Det er et arbejde, der kan løses ved fælles kræfter. I forbindelse med forskellige forslag om indsatser ved frivilligt arbejde understregede et par deltagere, at der måtte følge penge med til nødvendige udgifter, og det blev understreget, at de små lokalsamfund kæmper konstant, og at kommunen bør levere til borgerne – ikke omvendt.

En deltager foreslog, at foreninger, som bruger huset, kommer til at betale mere i kontingent. En anden deltager foreslog, at det blev undersøgt, om lokalsamfundet kunne overtage huset fx ved en løsning som blev brugt ved butikshuset. Kommunen kan sælge bygningen til lokalsamfundet for en krone og vil så være ude af billedet. Thomas Finke, som senere præsenterede planerne for Den Gule Stald, gjorde opmærksom på, at konsulentbistanden til det projekt omfattede kortlægning af aktiviteterne i egnshuset.

Ad 3. Andet debatoplæg og dialog: Hvilke udfordringer står et Viemose overfor, og hvilke ideer har borgerne til den lokale udvikling v/ Camilla Schmøde, sygeplejerske, mor til to børn og bosiddende i Viemose.

Camilla tog i sit oplæg udgangspunkt i egen situation. Da hun flyttede til Viemose for 20 år siden, var der betydeligt flere faciliteter, der gjorde området interessant også for børnefamilier. Nu er der kun få børn, og det er forståeligt, da det er vanskeliggjort at være en børnefamilie i området. Der er meget dårlig busforbindelse, ingen dagpleje og langt til skole. Flytte? Men hvem skal købe vores hus. "Hvad vil I politikere gøre for at vende udviklingen i vores område?", spurgte Camilla direkte.

Karina (V) udtrykte forståelse, men måtte også påpege de vanskelige økonomiske forhold i Vordingborg Kommune. Hendes direkte bud handlede om at få fortalt de gode historier, for området har ikke noget godt omdømme. Sagen om muligt udrejsecenter på Lindholm spørger stadig. Det handler også om at stå sammen i de små samfund. Kalvehave og Viemose må samarbejde. Torben (M) medgav at det med et udrejsecenter var en dårlig historie for området, men sammenholdet om købmanden har været en god historie. Torben medgav ligeledes, at fx 45 minutters ventetid i Kalvehave er u hensigtsmæssigt for et barn, der skal tage bussen til skole fra Viemose. En mulighed for at ændre image i landområdet er at nedrive meget dårlige huse og skabe grønne områder i byzoner. Og på samme måde som Karina understregede han betydningen af de gode fortællinger. Søren (O) medgav ligeledes, at det er svært med udviklingen i Viemose, og især skolelukningen har gjort det vanskeligt, men han havde ikke noget egentligt bud på løsninger. Pia (C) fortalte, at hun har boet i Viemose og fik 4 børn og brugte dagplejen. Hun har kæmpet for området.

En mødedeltager fortalte, at 60 procent af kommunens indbyggere bor uden for de tre købstæder. Folk i købstæderne skal nok klare sig, understregede han, så politikerne skal sætte ind for at støtte de andre. En deltager fortalte om et konkret forsøg på at medvirke til udviklingen ved deltagelse i en arbejdsgruppe, men at det var svært at blive hørt politisk. Andre deltagere lagde vægt på et manglende samarbejde mellem Kalvehave og Viemose. Hertil svarede et medlem af LKO's bestyrelse, at bestyrelsen

meget gerne vil have medlemmer fra andre stede end Kalvehave. Det er bare et spørgsmål om at stille op. LKO-bestyrelsen har i øvrigt skrevet til en lang række foreninger for at styrke samarbejdet, men der har ikke vist sig nogen stor interesse. Men, konstaterede mødelederen, aftenens møde viste i sig selv et samarbejde, og da flere deltagere udtrykte klare ønsker om mere samarbejde var der inviteret.

Ad 4. Tredje debatoplæg: Hvad kommer til at ske med Den Gule Stald i Kalvehave, v/ formand for Den Gule Stald, Thomas Finke

Thomas indledte sit oplæg med lidt om historien bag Den Gule Stald og mindede om den kamp der var for at undgå et udrejsecenter i Stalden. Kalvehave og omegn er ikke bare kendt for dårlige fortællinger. Vi er også kendte for at kæmpe. Arrangementerne i Den Gule Stald trækker mange gæster. Det er først og fremmest det frivillige arbejde i Café Den Gule Stald, der har betydning. Efter denne konstatering omtalte Thomas finanslovsbeslutningen, der sikrede, at kommunen fik overdraget Stalden. Nu handler det om at finde ud af, hvordan Den Gule Stald kan overgå til lokalsamfundet. Et sådant ejerforhold er en forudsætning for at søge de fondsmidler, der skal til for at få renoveret bygningen og forbedret badeforholdene. Foreningen Den Gule Stald har udarbejdet et projektforslag, og kommunen har bevilget 100.000 kroner til konsulentbistand, som skal hjælpe med at klargøre en fondsansøgning. Der er tale om et stort projekt, men kommunen skal ikke finansiere. Til gengæld er det en forudsætning for den videre drift, at kommunen fortsat yder årligt tilskud til bl.a. vedligeholdelse.

I debatten efter oplægget fra Thomas spurgte en deltager, om der var taget forbehold for klimaforandringer. Der blev svaret, at der ikke er taget sådanne forbehold, men at dette bør medtænkes i planerne. Flere deltagere udtrykte undren over satsningen på Den Gule Stald frem for egnshuset. Nogen egentlig forklaring kom ikke frem i debatten, men der blev dog nævnt, at stalden er overdraget fra Staten til kommunen og at renoveringsplanerne ikke indebærer kommunal finansiering.

Referenter

Anna Jørholt og Helle Krogh Hansen